

UCHWAŁA NR LI/300/2022
RADY GMINY ŁĘKI SZLACHECKIE

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie gminnego programu wspierania rodziny na lata 2023 – 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559), art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447) Rada Gminy Łęki Szlacheckie uchwala co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny program wspierania rodziny na lata 2023 – 2025 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęki Szlacheckie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Agnieszka Lysoń

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2023 – 2025**

WSTĘP

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest naturalnym środowiskiem życia dziecka. Wywiera najważniejszy wpływ na jego zachowanie, stosunek do innych ludzi, przekazuje dziecku system norm i wartości, tradycje - ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa ono wiedzę o otaczającym je świecie. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościować co jest dobre a co złe. Prawidłowo funkcjonująca rodzina może skutecznie przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom zarówno w okresie dzieciństwa, jak i w okresie dojrzewania dzieci.

W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Dziecko i rodzina wymagają szczególnego wsparcia, troski i ochrony. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem rozwoju dziecka. Zdarza się jednak, że funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci oraz skutecznie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. W sytuacji, gdy dobro dziecka jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań i rozwiązań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 przygotowany jest w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447). Przesłanką uzasadniającą formułowanie programu jest konsolidowanie działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego przy współudziale innych podmiotów, dla których wiodącym celem jest podejmowanie działań mających na celu utworzenie spójnego wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

I. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku
2. Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559)
3. Ustawą z dnia 24 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)
4. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 447)
5. Ustawą z dnia 5 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz.U.

- z 2020 r. poz 1329),
6. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249),
 7. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.)

II. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA

Gmina Łęki Szlacheckie jest gminą wiejską, położona jest w południowo – wschodniej części powiatu piotrkowskiego, w województwie łódzkim. Na jej terenie znajduje się 19 sołectw, w skład których wchodzi 47 miejscowości.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców gminy systematycznie się zmniejsza. W roku 2019 liczba ta wynosiła 3480 osób, w 2020 r. 3424 osób, natomiast w 2021 r. już 3358 osób. Malejąca liczba mieszkańców gminy ma potwierdzenie w danych statystycznych odnoszących się do liczby dzieci urodzonych na przestrzeni ostatnich lat. Ta niekorzystna tendencja jest wynikiem większej liczby zgonów (liczba zgonów na przestrzeni lat 2019 – 2021 wyniosła 183) niż urodzeń (liczba urodzeń na przestrzeni lat 2019 – 2021 wyniosła 76). Systematycznie zmniejsza się również liczba dzieci i młodzieży w wieku od urodzenia do ukończenia 17 roku życia. Z danych USC wynika, że w 2019 roku dzieci było 622, w 2020 roku 600, natomiast w 2021 roku 582.

Z punktu widzenia polityki społecznej, bardzo ważną sprawą jest zdolność rodziny do pokonywania sytuacji kryzysowych i umiejętność radzenia sobie z różnorodnymi problemami życiowymi. W każdej społeczności lokalnej część rodzin przeżywa czasowe lub długotrwałe trudności i wymaga wsparcia w różnych sferach swojego funkcjonowania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich jest jednostką organizacyjną Gminy, która realizuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, wyznaczone między innymi przez przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy Karta Dużej Rodziny. W 2021 roku rodziny skorzystały ze wsparcia w formie:

- świadczeń rodzinnych – 225 rodzin
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 15 rodzin
- świadczeń wychowawczych – 327 rodzin
- Karty Dużej Rodziny – 11 rodzin

Na przestrzeni ostatnich 3 lat systematycznie zmniejsza się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. Spada liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa. W 2019 roku z powodu nieprzekroczenia kryterium dochodowego z pomocy skorzystały 33 rodziny, w 2020 i 2021 roku po 16 rodzin. Fakt ten wynika (między innymi) z okoliczności, że rodziny z dziećmi otrzymują wsparcie w formie świadczenia wychowawczego, co powoduje, że rodziny są w stanie samodzielnie zaspokajać własne potrzeby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej udziela pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji, której swoimi zasobami nie są w stanie przezwyciężyć. Służy pomocą w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez udzielanie wsparcia w zaspokojeniu podstawowych potrzeb bytowych (świadczenia pieniężne oraz niepieniężne, prowadzenie pracy socjalnej, współpraca z przedstawicielami Policji, placówek ochrony zdrowia, pedagogami

szkolnymi). Ponadto, dzięki systematycznemu monitoringowi sytuacji rodziny przez pracowników socjalnych, podejmowaniu działań na rzecz rodzin zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”, współdziałaniu z funkcjonariuszami Policji, kuratorami, pedagogami szkolnymi, ochroną zdrowia i innymi instytucjami, udaje się zapobiec powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji, głównie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi może zostać udzielona pomoc w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu przez nią wyznaczonym. Organizacja pracy asystentów rodziny gwarantuje elastyczność i dopasowanie do potrzeb wspieranych rodzin. Pozwala to na udzielenie pomocy zarówno w kontekście systemowego wsparcia, jak i w sytuacji kryzysowej. Asystenci rodziny podejmują m.in. pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz będącymi w trudnej sytuacji życiowej.

III. ANALIZA SWOT

Analiza strategiczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny opracowanego na lata 2023 – 2025 ujawnia mocne i słabe strony założenia, a także szanse i zagrożenia. Analiza SWOT jest oceną możliwości realizacji projektu, w którym uwzględnia się dostępne zasoby, dysponowanie którymi pozwoli na zaproponowanie i zrealizowanie oferty wsparcia dla rodzin, a także jest możliwością oszacowania ograniczeń w realizacji Programu.

Technika ta polega na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy:

Mocne strony:

- dobrze działające instytucje w obszarze pomocy społecznej,
- działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- dobra współpraca interdyscyplinarna,
- możliwość wspierania rodzin przez asystenta rodziny,
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych.

Słabe strony:

- występowanie zjawiska marginalizacji rodzin ze względu na występowanie problemów społecznych,
- niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla rodzin ubiegających się o lokal socjalny lub komunalny,
- bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie.

Szanse:

- kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej,
- współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny,
- poprawa sytuacji finansowej rodzin,
- wzrost świadomości rodzicielskiej w zakresie świadomego rodzicielstwa, uzależnień, przemocy domowej.

Zagrożenia:

- złożoność problemów rodzin,
- problemy emocjonalne i edukacyjne dzieci,
- zagrożenia uzależnieniami behawioralnymi wśród dzieci i młodzieży (np. Internet, media społecznościowe),
- degradacja więzi rodzinnych,
- brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem z nim wolnego czasu,
- brak możliwości zaspokajania różnego rodzaju uzasadnionych potrzeb rodziny.

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada oddziaływanie na rodziny i ich otoczenie na poziomie profilaktyki i interwencji. Założenia Programu nakierowane są na ścisłą współpracę podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań.

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Łęki Szlacheckie, a zwłaszcza rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Program kierowany jest również do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży wychowywanych w rodzinie pozostającej w kryzysie.

2. Cele programu

Cel główny: wspieranie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Rozwój systemu pomocy rodzinie i dziecku.

Zadania do realizacji:

1. Świadczenie pomocy społecznej na rzecz rodzin.
2. Świadczenie pracy socjalnej.
3. Wsparcie asystenta rodziny.
4. Zakładanie rodzin wspierających.
5. Działania środowiskowe, imprezy integracyjne.
6. Zatrudnienie asystentów rodziny.
7. Poradnictwo i kierowanie na terapię.
8. Praca z osobami uzależnionymi w kierunku podjęcia leczenia.
9. Kierowanie do sądu wniosków o wgląd w sytuację rodziny.

Zakładany efekt: poprawa warunków materialno – bytowych; poprawa komunikacji między rodzinami dotkniętymi kryzysem, a pozostałymi członkami społeczności lokalnej; wyższe kompetencje rodzicielskie; zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach.

Sposób weryfikacji: liczba rodzin objętych wsparciem w formie świadczeń z pomocy społecznej; kwota świadczeń; liczba rodzin wspierających; liczba imprez i działań środowiskowych; liczba

zatrudnionych asystentów; liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; liczba osób, którym udzielono porad; liczba osób, które podjęły terapię.

Cel 2: Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

Zadania do realizacji:

1. Prowadzenie szeroko rozumianych działań profilaktycznych, m.in.: konferencje, zajęcia i prelekcje w szkołach, dystrybucja materiałów informacyjnych.
2. Wspieranie rodziny w organizowaniu czasu wolnego i organizowaniu wypoczynku dla dzieci.
3. Wspieranie rodziców w budowaniu zasobów opiekuńczo - wychowawczych.
4. Pomoc w dostępie do pomocy prawnej i psychologicznej rodzinom zagrożonym kryzysem.

Zakładany efekt: zmniejszenie ryzyka powielania negatywnych zachowań i postaw; zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców.

Sposób weryfikacji: liczba inicjatyw organizowanych dla rodziców; liczba działań profilaktycznych; liczba zorganizowanych form spędzania wolnego czasu oraz wypoczynku, liczba rodzin, które skorzystały z pomocy psychologicznej i prawnej.

Cel 3: Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.

Zadania do realizacji:

1. Doskonalenie metod pracy kadry zajmującej się pracą z rodziną (asystenci rodziny, pracownicy socjalni, pedagodzy).

Zakładany efekt: podniesienie skuteczności świadczonej przez specjalistów pomocy rodzinom.

Sposób weryfikacji: liczba osób, które podniosły kwalifikacje, liczba szkoleń.

3. Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 są instytucje zawodowo zajmujące się wspieraniem i pomocą rodzinom z terenu Gminy Łęki Szlacheckie. Interdyscyplinarne podejście do problemów występujących w rodzinie umożliwia stworzenie spójnej i wielowymiarowej podstawy do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w środowisku.

Program będą realizowały instytucje o zasięgu gminnym, do których zadań należy praca z dzieckiem i rodziną, w szczególności:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich,

Urząd Gminy Łęki Szlacheckie,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze zajmujący się przemocą w rodzinie,

Szkoła Podstawowa w Łękach Szlacheckich,

Szkoła Podstawowa w Trzepnicy,

Komisariat Policji w Gorzkowicach.

Na terenie Powiatu wsparcie i pomoc rodzinom oferują :

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Tryb. we współpracy z instytucjami o charakterze powiatowym: Powiatowym Urzędem Pracy, Centrum Interwencji Kryzysowej.

Organizowanie i koordynowanie zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich przez wskazanego przez Kierownika Ośrodka pracownika, który realizuje również obsługę administracyjną Programu.

4. Termin realizacji Programu

Realizacja Programu przewidziana jest na lata 2023 – 2025. Poszczególne zadania będą realizowane w terminach adekwatnych do bieżących potrzeb rodzin lub w sposób ciągły jeżeli będzie tego wymagać specyfika realizowanego zadania i sytuacji rodziny.

5. Monitoring Programu

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i analizie danych z procesu realizacji Programu pozyskanych od podmiotów realizujących poszczególne zadania. Efektem monitoringu będą roczne sprawozdania przygotowywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie częścią sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich za dany rok, jakie Kierownik Ośrodka składa Radzie Gminy. Podsumowanie realizacji Programu będzie umożliwiło wprowadzenie ewentualnych działań korygujących wynikających z bieżących potrzeb i problemów.

5. Finansowanie Programu

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 będą środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny, a także środki uzyskane ze źródeł zewnętrznych, pozyskane na realizację konkretnych zadań Programu. W roku 2023 Gmina Łęki Szlacheckie przeznaczy na realizację Programu ze środków własnych kwotę 17 500,00 zł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Agnieszka Lysoń
Agnieszka Lysoń